

Förord till boken Svar på den nya ateismen, av Scott Hahn och Benjamin Wikner (Catholicas förlag)

Få har väl kunnat undgå den högljudda internationella kampanjen för "det sekulära samhället", i Sverige bedriven av föreningen Humanisterna. I skickligt utplacerade pressreleaser och kampanjer har man hävdat att religion inte borde ha något inflytande i dessa moderna tider. Idéer, principer och föreställningar som grundar sig på gudstro, eller på någon religion, skall endast få förekomma i den privata sfären. Det offentliga skall bejaka "sekulära principer, vetenskaplig metod och teknisk och medicinsk utveckling" men på intet sätt påverkas av "religiösa föreställningar". Målet för Humanisternas kampanj är alltså att lyfta fram vetenskapen och avveckla religionen, som jämföras med mytbildning utan grund i verklig erfarenhet. Att då en bok utkom av en känd biolog, ägnad helt åt att kategoriskt avvisa existensen av en Gud, och detta med skenbart vetenskapliga resonemang, kom naturligtvis som en — så att säga — skänk från ovan. Richard Dawkins bok *Illusionen om Gud* lanserades som sista spiken i de medeltida föreställningarnas murkna gamla kista, och den fick därigenom många läsare — dessutom diskuterades den livligt på kultursidor och bloggar.

Men innan Richard Dawkins utkom med sin bok var han i Sverige känd mest inom de kretsar som intresserar sig för biologi och evolutionslära. Med *Den själviska genen* presenterade han genen som en enhet med närmast magisk förmåga att styra individen och organismernas överlevnad. Dawkins menade att även kulturen har växt fram enligt samma det "naturliga urvalets" darwinistiska principer. Därmed hade han lanserat en sorts idéernas evolutionsteori, kryddad med "memen" — Dawkins "kulturbärande gen" (en teori med begränsat överlevnadsvärde). I och med detta hade han gått längre än till och med de s.k. sociobiologerna, som menar att allt beteende, även mänskligt, är framväxt ur naturligt urval. Här förklarades nämligen själva organismen som blott en bärare av "själviska" gener, av anlag som förs vidare endast om de har ett överlevnadsvärde. I *Den blinde urmakaren* tar Dawkins resonemanget ett steg vidare och försöker slutgiltigt tysta alla röster som hävdar att avancerade livsformer inte kan uppstå av slump och nödvändighet — att det inte endast är den miljö som varje organism, cell, ja "gen", omges av som dikterar utvecklingen.

Inom den biologiska forskningen har annars Richard Dawkins inte visat många resultat. Hans arbeten under nobelpristagaren Tinbergen inom etologin (om djurens beteende) är knappast citerade. Det är istället som folkbildare och föredragshållare Dawkins har gjort sig känd. Han har en omfattande verksamhet, som går ut på att propagera för den vetenskapliga förklaringsmodellen och mot alla former av religion. Han är mycket tydlig.

Om man snabbt vill ta till sig Dawkins budskap skall man lyssna på någon av de radiointervjuer som finns. Där förklarar han mycket öppenhjärtigt sina tankar, om religion som förenklar den underbara skapelsen genom att inte söka dess vetenskapliga förklaring, och om vetenskapen som en dörröppnare. Och detta på en engelska som är en fröjd att höra. Utan tvekan finns det här en uppriktig passion och en fascination över naturvetenskapens oändliga flod av fakta, som påvisar den levande världens oerhörda komplexitet. Richard Dawkins är värd all beundran för att han så skickligt delar med sig av denna upptäckarglädje.

Vad är då problemet? Varför reagerar två lärda katoliker, Scott Hahn och Benjamin Wiker, så kraftfullt? För det första eftersom Dawkins är så föraktfullt och aggressivt inställd till religion, i alla dess former och uttryckssätt. Dawkins anser att religion och naturvetenskap representerar två konkurrerande förklaringsmodeller till livets uppkomst och utveckling, där den ena är fullständigt undermålig. Religion kan ha tjänat som en sorts lugnande förklaringar som varit nödvändiga i utvecklingen, menar Dawkins. Att barnen lyssnar till sina föräldrar har till exempel, bara det, ett överlevnadsvärde. Men när vi nu har den darwinistiska förklaringen av livets uppkomst och utveckling, och fysikens arbetsmodeller för att förklara universum, då behöver vi inte längre religionen. Vi skall alltså låta de svaga förklaringarna dö och de starka vinna, menar Dawkins. I det evolutionära sammanhanget är tron på det icke observerbara — det för naturvetenskapen oåtkomliga — en förlorare, menar Richard Dawkins.

Det är här man måste ta Dawkins vid hornen. Och det är just detta som Scott Hahn och Benjamin Wiker gör. De går igenom ett antal argument på ett detaljerat plan, som kanske är tålamodsprövande — särskilt när det gäller slumpens betydelse i den evolutionära processen — men det är nödvändigt. När Dawkins menar att även Gud måste följa evolutionens lagar och Gud själv därför måste ha "uppkommit" genom evolutionen, gör han medvetet eller

omedvetet ett uppenbart logiskt felslut; Gud ställs under de lagar som den kristna filosofin menar att Gud själv skapat. Det är bland annat denna typ av undermåliga resonemang som Scott Hahn och Benjamin Wiker påvisar i denna bok.

Man ska också vara medveten om att neodarwinisterna — till vilka Dawkins brukar räknas — håller sig med sina egna husgudar. När Dawkins talar om naturligt urval menar han inte bara frukten av något som händer eller inte händer (fröet som hamnar på hälleberget eller i godan jord), utan en kraft som "skapar", som aktivt väljer. Denna besynnerliga naturfilosofi är mycket tydlig redan hos Charles Darwin — i hans berömda bok om arternas uppkomst och utveckling — men Dawkins har tagit över den och närmast förstärkt principen om ett naturens intelligenta urvalssystem. Det verkar som att han vill stava det naturliga urvalet med kapitaler, som om naturen skulle ha en inbyggd skapar-ande som väljer vad som skall få leva i varje steg av utvecklingen.

Det är inte slumpen som styr det naturliga urvalet, det bygger på motsatsen till slumpen: ett (ur)val. Det framtar de mest avancerade organ och livsformer, liksom en tulpanodlare kan selektera fram de mest egenartade färger och former på blomman. Inte bara detta — det är inte svårt att finna att högst respektabla biologer beskriver hur evolutionen "arbetar", och ibland ser man även uttryck som "evolutionära strategier". Den briljante forskaren Francis Crick, en av DNA-molekylens upptäckare, menade att molekylärbiologens uppgift går ut på att bedriva en sorts "omvänd ingenjörskonst"; man ställs inför en konstruktion, och sedan gäller det att utröna hur den fungerar. Och inte nog med det, för evolutionsforskaren gäller det också att förstå hur den har byggts, steg för steg. En konstruktion anförs alltså — vilket är intressant då Crick var uttalad ateist.

Man kan således finna svagheter i evolutionsteorin, och inte bara i dess tillämpningar utan också i själva grundsatserna, detta utifrån rent vetenskapliga kriterier. Teorins beskrivningar och förklaringar går utöver varje slutsats man kan dra utifrån rent vetenskapliga studier. Till skillnad från andra biologiska vetenskaper så tenderar alltså evolutionsteorin att dra sig ifrån den naturvetenskapliga metoden mot en spekulativ naturfilosofi.

Detta är kanske inte så konstigt. Om det nu kan bevisas att livet har utvecklats under fyra miljarder år, så vore det väl märkligt om några tusental individer med 150 års tankeverksamhet kan framlägga en teori som förklarar den levande världens alla processer.

Dawkins vill underkänna all religion på grundval av dessa tunna teorier. Han stödjer sig dock inte enbart på den naturvetenskapliga principen att försöka förstå vår omvärld genom att beskriva den; i själva verket emanerar hans idéer från en personlig frustration över religionens stora betydelse för mänskligheten.

I vårt utbildningsväsende är det dock de darwinistiskt inspirerade schablonerna som dominerar. Utan någon idéhistorisk bakgrund visas filmer med Richard Dawkins antireligiösa utläggningar, de lånas ut för klassrumsvisning. Inte sällan presenteras även i läroböckerna religionen som det hinder naturvetenskapen måste övervinna. På så sätt skall mänskligheten framskrida i utvecklingen — från vidskepelse till sanning, från tro till vetande. Dessa uppfattningar får stå oemotsagda med hänvisning till att man skall tillämpa ”ett vetenskapligt tänkande”.

Denna bok är ett viktigt bidrag i diskussionen om vår syn på skapelsen, en idédebatt som är allt annat än avslutad — och som varje kunskapsintresserad människa borde vara beredd att förutsättningslöst föra. Scott Hahn och Benjamin Wiker vill inte avsluta diskussionen, de vill bidra till den och rensa den från förment naturvetenskapliga argument — ”så att förnuftet skall kunna besegra retoriken”.

Ulf Silfverling